Детска градина №45 „МОРСКИ СВЯТ” –гр.Варна
Район”Аспарухово” ул.”Народни будители”№ 8 тел.:052 370 209; 052 370 109
E-mail : info-403547@edu.mon.bg;

УТВЪРДИЛ: Заповед № РД 09-170-2 от 14.09.2026г.
/ В.Ванева-Димитрова/, директор ДГ №45 „Морски свят“/

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА
РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА
ДЕЦАТА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ

на ДГ №45 „Морски свят“

гр. Варна

за учебната 2026- 2027 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Изготвянето на Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи на ДГ №45 „Морски свят“ е подчинено на основните приоритети на образователната политика в Република България. *(чл. 263, ал. 1, т. 9 от ЗПУО)*.

Равни възможности за децата се определя като признаване на тяхната равнопоставеност и създаване на физическа и емоционална среда за достъп и участие във всички дейности на детската градина. **Приобщаването** се осъществява при изключване на всякакъв вид дискриминация и се основава на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете. **Уязвими** са онези лица и групи, които търпят ограничения по отношение на участието си в социалния живот и ползването на социални права. Те не успяват да получат достъп или да се възползват от възможностите, които предлагат обществото и икономиката, и стават жертва или попадат в ситуация на риск от социално изключване. Причини за това могат да бъдат ниски доходи и материални лишения; социални и психологически фактори; недостъпна среда; здравни и възрастови проблеми; липса или недостатъчни социални умения; отношение към тях, основано на предразсъдъци и др.

Комуникативни нарушения са нарушения на артикулацията, нарушения на плавността, темпа и ритъма на речта (заекване) и др. специфични езикови нарушения.

Психо-социалната рехабилитация е комплекс от дейности на екипа по *чл. 70, ал. 2 от Наредбата за приобщаващото образование*, за подпомагане на децата и учениците със затруднения, увреждане или разстройство на тяхното психично здраве, а в някои случаи и на деца с изявени дарби, за постигане на оптимално ниво на самостоятелност и за придобиване и прилагане на умения, необходими за пълноценното приобщаване в системата на предучилищното образование.

НОРМАТИВНИ ОСНОВАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОГРАМАТА

Целите за устойчиво развитие на ООН до 2030 г. определят правото на образование и правото на равни възможности за успешна реализация като приоритет.

Основните нормативни документи, използвани за разработване на програмата на ДГ №45 „Морски свят“ са:

1. Конвенцията на ООН за правата на детето.
2. Харта на основните права в Европейския съюз.
3. Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж ЕВРОПА 2020.
4. Стратегията на Съвета на Европа за правата на детето с нейните приоритетни цели: „Равни възможности за всички деца“, „Детско участие“, „Живот без насилие за децата“.
5. Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства.
6. Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността.

7. Закон за предучилищното и училищното образование.
8. Наредба за приобщаващото образование.
9. С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на стратегията за развитие на детската градина, както и с целите на програмата, разработена от РУО Варна и определените приоритети на областно ниво.

Вътрешноинституционални документи:

1. Стратегия за развитие на детската градина.
2. Програмна система.

ВОДЕЩИ ПРИНЦИПИ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМАТА

1. Извеждане правата и интересите на децата като приоритет.
2. Равнопоставеност, недопускане на дискриминация и приобщаване на всяко дете.
3. Съхраняване на етнокултурното многообразие.
4. Насърчаване и ефективно прилагане на правото на участие на децата.
5. Зачитане и приемане на индивидуалността и уникалността на всяко дете.
6. Гарантиране подкрепа на личностното развитие.
7. Осигуряване на сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование.

ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ:

1.Гарантиране на достъп не само до образование, но и до осигуряване на смислово участие, постижения и успех, **осигуряване на приобщаващото образование за всички деца** в детската градина, независимо от техните силни или слаби страни в която и да било област, като те стават част от общността:

- подкрепа на самостоятелната активност на детето, с което да се подпомогне овладяването на важни житейски и социални умения;
- активно участие в образователния процес;
- вариативност при организацията на образованието и възпитанието;
- партньорски отношения с родителите.

2.Готовност и нагласа за промяна на детската градина, като система, за да отговори на нуждите на всяко дете за приобщаването - предполагаме равни възможности за участие и научаване, като се зачита личният избор при изготвяне на образователната програма и осигуряването на педагогическата подкрепа

АНАЛИЗ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СРЕДА

ДГ №45 „Морски свят” гр.Варна е най-новата детска градина на територията на район „Аспарухово“. Детската градина се гордее със своя отлично подготвен и мотивиран педагогически екип, всеотдаен помощен персонал и прекрасни деца, които печелят награди за участието си в конкурси и състезания.

Условията за възпитание и образование в детската градина са много добри, жизнената среда на децата отговаря на изискванията за безопасност, естетика и комфорт. Обзавеждането и интериорът на групите са съобразени с възрастовите и индивидуални потребности на децата. В групите са създадени оптимални условия за доминираща образователна дейност, набавени са учебни книжки, помагала и пособия за всички деца.

В началото на учебната 2026/27 година броят на децата, записани в детската градина е **180** деца - от първа до задължителна предучилищна възрастова група. Приетите деца са основно от кв. „Аспарухово", който е район на детската градина, с малки изключения от други райони на града и други населени места.
Към настоящият момент в детската градина има 6 деца със специални образователни потребности, на ресурсно подпомагане и се налага осигуряване на равен достъп до образование и подкрепа, чрез подходяща среда и специалисти.
Семейният и социален статус на родителите на записаните деца в детската градина е добър – родителите са на постоянна работа, със стабилни доходи, отговорни към образованието на децата си. Ценят и уважават различията в етническия произход, толерантни са, уважават културните и религиозни ценности на различните етноси, участват активно в мероприятията от културния календар на детската градина. Децата са социализирани, обичат се и остават приятели и след завършване на детската градина.
Анализът на данните на записаните деца за учебната година, както и социалният статус на техните семейства показва, че в детската градина няма деца от уязвими групи.
С влизане в сила на Закона за предучилищно и училищно образование в детската градина се разработва Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи.
„Приобщаване" означава много повече и от „включване". Често системата на образование включва децата, но не им осигурява поддръжка, докато приобщаващото образование предполага децата да са част от общността, да получават адекватна подкрепа да учат, да участват, да развиват пълния си потенциал, да се сближават с другите, да се чувстват приети и ценени и да преживяват успех в обучението и в живота.

В тази програма определяме приобщаващото образование, като крачка по пътя за постигане на крайната цел - създаване на приобщаващо общество, което да позволи на всички деца и възрастни, независимо от пол, възраст и етническа принадлежност, наличие или отсъствие на нарушения в развитието, или със заболявания да участват в живота на обществото и да имат своя принос, защото именно в такова общество различията се уважават и се ценят, а с дискриминацията и предразсъдъците в ежедневния живот и в дейността на институциите се води активна борба.

ЦЕЛЕВА ГРУПА:

1. **Обща подкрепа –** всички деца в детската градина на възраст от 3 години до постъпването им в училище.
2. **Допълнителна подкрепа –** деца на възраст от 3 години до постъпването им в училище, които принадлежат към една от следните групи**:**
   - **деца със СОП;**
   - **деца в риск;**
   - **деца с изявени дарби;**
   - **деца с хронични заболявания** *(ако това оказва влияние на личностното им развитие)***.**

1. **Обща подкрепа в ДГ №45 „Морски свят"** за личностно развитие, която се осъществява за всяко дете и включва:
   1.1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
   1.2. занимания по интереси;
   1.3. грижа за здравето;
   1.4. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения;
   1.5. поощряване с морални и материални награди;
   1.6. дейности за превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;

1.7. логопедична работа.

Дейностите по определянето на обща и допълнителна подкрепа се организират и осъществяват от координатор, участници в екипи за обхват, определени със Заповед на директора на ДГ №45 „Морски свят“, учителите на групата.

Ранно оценяване на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата се извършва от учителите в детската градина на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпване за първи път на детето в детската градина. Оценяването се извършва от учител, определен със заповед на директора, чрез скрининг за определяне на риск от възникване на обучителни затруднения и се провежда индивидуално за всяко дете, с писменото съгласие на родителя, след информирането му за начина на провеждането.

След провеждане на оценяването родителят се запознава с резултатите от него и в зависимост от това се определя, за всяко дете дейности от общата и/или от допълнителната подкрепа за личностно развитие.

Като критерии за обучителни затруднения се вземат и резултатите от входяща и изходяща диагностика на децата от втора, трета и четвърта възрастова група.

Учителите на групите, при необходимост изготвят писмено становище, въз основа на което директорът сформира, със заповед Екип за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР).

ЕПЛР извършва оценка на потребностите дава/или не становище за подкрепа. Директорът на детската градина, по предложение на координатора, издава заповед за определяне на децата и на условията за провеждане на дейностите.

Родителите се информират за заповедта не по-късно от 7 дни, преди началото на осъществяване на дейностите.

За превенция на обучителните затруднения на деца, които не владеят добре български език се осъществява обучение по образователно направление „Български език“ в педагогическите ситуации над минималния общ седмичен брой.

. Обучение може се провежда и в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие през неучебното време с обща продължителност не повече от 20 астрономически часа, разпределени в два модула по 30 минути дневно

За резултатите от напредъка на детето учителите изготвят доклад в електронен или хартиен вид до директора в края на учебната година. Материалите, становищата и докладът са част от детското портфолио. Отчетеният напредък и препоръките от доклада се отразяват в личното досие на детето.

2. **Допълнителна подкрепа** за личностно развитие, която се предоставя въз основа на извършена оценка на индивидуалните потребности. На такава оценка подлежат деца със СОП, деца в риск, деца с изявени дарби и деца с хронични заболявания, ако това се отразява на обучението и социалната им адаптация.

При условие, че има необходимост и родителят дава съгласие за допълнителна подкрепа, попълва писмено заявление до директора и предоставя медицински документи.

Директорът, със заповед, назначава Екип за всяко конкретно дете. ЕПЛР на индивидуалните потребности на детето извършва оценката, като всеки от специалистите изразява становище, което се протоколира и след това се попълва Карта за оценка на индивидуалните потребности на детето. Въз основа на тази оценка, учителят на детето преценява съществува ли необходимост от редуциране на учебното съдържание, по съответното ОН. В този случай се изготвя индивидуална учебна програма за всяко дете.

Директорът на детската градина изпраща копие на протокола с оценката, картата и решенията на ЕПЛР за всеки нов случай до РЦПППО в 7-дневен срок от оценката.

След одобрение от директора на РЦППО на определената допълнителна подкрепа, ЕПЛР на детето изготвя План за подкрепа, съобразно потребностите.

Промени по съдържанието на индивидуалните Програми и Плана за подкрепа могат да се правят по всяко време през учебната година, като ЕПЛР заседава извънредно. Родителят присъства на всяко заседание и изразява мнение по взетите решения.

ЕПЛР изготвя доклад до директора на детската градина, съдържащ оценка на развитието на детето, на постигнатите цели и на резултатите от обучението, на използваните специални педагогически средства и методи на работа, на изпълнението на плана за подкрепа.

ДЕЙНОСТИ ЗА ОРГАНИЗАЦИЯ НА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО

Дейност	Форми и време за изпълнение	Участници/ Отговорник	Забележка
Определяне на Координатор на екипите за подкрепа за личностно развитие на децата	В началото на учебната година	Директор	Координатор-Б. Стоянова- учител ДГ
Скрининг за ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителни затруднения	В началото на учебната година децата от 1-ва група и целогодишно с новопостъпили деца	Ж. Максимова, З.Попова Учителите на първа група	Чл. 8 – 11 от Наредбата за приобщаващото образование
Запознаване родителите с резултатите от ранното оценяване	Разговори след провеждане на скрининга	Учителите на първа група	Съвместно с родителя се определя за всяко дете дейности от общата и/или от допълнителната подкрепа за личностно развитие
Провеждане на диагностични процедури по образователни направления	В началото и в края на учебната година	Учителите по групи – 4, 5 и 6-годишни деца	Тези процедури може да са съпътствани и с оценка за поведението и

			социалната адаптация на децата
Обсъждане на резултатите и определяне на деца с обучителни затруднения, на които да бъде направена оценка на потребностите	Работни срещи на учители и педагогически специалисти	Координатор- Б. Стоянова, Учители по групи	Родителите трябва писмено да заявят съгласие на детето да бъде направена оценка от екипа
Определяне обща подкрепа на деца с обучителни затруднения, включително на невладеещи добре български език	След проведените диагностични процедури	Учители, координатор-Б. Стоянова,	Общата подкрепа се обсъжда заедно с родителите За деца, невладеещи добре български език се провеждат допълнителни педагогически ситуации или се работи в извънучебно време
Идентифициране на децата с необходимост от допълнителна подкрепа за личностно развитие и предложение до директора за сформиране на екипи за подкрепа на всяко дете	Обсъждане	Координатор - Б. Стоянова,	Родителите дават писмено съгласие и представят необходимите документи
Извършване оценка на потребностите от допълнителна подкрепа на отделните деца	Заседания на екипите	Координатор- Б. Стоянова, Директор	Заседанията се извършват отделно за всяко дете в присъствието на родител
Информиране на РЦПППО и изготвяне на заповеди за определяне на допълнителната подкрепа	Писмена кореспонденция	Директор	Изпраща се копие на протокола с оценката, картата и решенията на ЕПЛР за всеки нов случай до РЦПППО в 7-дневен срок от оценката
Процедури по осигуряване на ресурсно подпомагане	В началото на учебната година и за всеки отделен нов случай	Директор	
Изготвяне на обучителни програми и индивидуални планове за подкрепа	След извършване на оценката	Учители и педагогически специалисти	Редуциране на образователното съдържание се прави в зависимост от становището но ЕПЛР

Създаване на условия за достъп на децата до медицинско обслужване	Начало на учебната година	Директор и мед. сестра	Родителите са задължени да предоставят задължителната медицинска информация
Организиране на дейности, свързани със здравното образование на децата	Съгласно Годишния план	Учителите на групите и мед. сестри	Включване на родители в съвместни дейности с децата
Провеждане на дейности по превенция на насилието и недопускане на тормоз	Съгласно Годишния план	Учителите на групите	педагогическите ситуации от ОН – ОС
Обследване на 5-годишните децата за говорни нарушения и оказване логопедична подкрепа	В началото на учебната година	Логопед	
Изграждане на Система за награждаване с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност и в заниманията по интереси	Съгласно Стратегията на детската градина	Директор	
Анализ на нормативните и финансови ресурси и назначаване на необходимите специалисти	При изготвяне на Списък-Образец № 2	Директор	
Осъществяване връзка със социален работник за осъществяване на социално-педагогическата работа в детската градина	В началото на учебната година	Директор	Необходимо е съдействието на дирекциите „Социално подпомагане“ и отделите „Закрила на детето“
Осигуряване обучение на учителите	Съгласно Годишния план	Директор	
Изграждане на достъпна архитектурна среда, технически средства, специализирано оборудване и др.	Целогодишно	Директор	
Взаимодействие и обмен на информация с всички заинтересовани страни при осъществяване на	Сроковете по чл. 6 от ПМС № 100/2018 г., изм. и доп. с ПМС №	Директор/ръководител на екипа за механизъм обхват	Регулярен обмен на информация с ангажираните институции и

дейностите за обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца в задължителна предучилищна възраст	259//2019 г.		координиране на съвместни действия

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол №12 от 14.09.2026г.), в изпълнение на чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е утвърдена със Заповед № РД 09-170-2/14.09.2026 г. на директора.